

CVIČEBNÍ LISTY

Příloha „Vojenských rozhledů“.

ROČNÍK XII.

Redaktoři: Brig. generál Jiří Birula a
podplukovník gšt. František Pohunek.

ČÍSLO 11.

Podplukovník František Baron:

Ústup v rámci vyšší jednotky ve dne a na křídle.

(Mapa 1:75.000 — Rakovník.)

Taktika ženijního vojska.

Pokračování námětu — CL. XII, čís. 3.

I. Všeobecná situace: podle příloh 1—5.

II. Zvláštní situace: a) Při ústupu I. modré armády byla prováděna ničení podle předem připraveného plánu ničení. Při přepadení a rozptýlení zadních vojáků středu armády podařilo se nepříteli proniknouti až k silničnímu a železničnímu mostu v Lounech, které ještě nebyly úplně připraveny k zničení, roznětem jen několika dílčích náloží byly pouze poškozeny a byly způsobilé pro přechod pěších jednotek. Nedostatečné zničení mostů usnadnilo nepříteli získání širšího předmostí u Loun ještě 4/V odpoledne.

b) 15. divise ničila při svém ústupu komunikace přibližně v předvídaném rozsahu; není však znám rozsah ničení na silnici Maštov, Nepomyšl, Vrutek, protože jedna četa ženijní rot 1./15., pověřená ničením této komunikace, dala poslední hlášení o zničení mostů u Maštova. Do 20. hod. nedošla do Březnice, kde se měla sloučiti s rotou, a byla pravděpodobně v mezeře mezi I. armádou a armádní skupinou P. zajata.

V 18 hod. došly dvě čety ženijní rot 1./15. do Březnice, jedna četa téže rot měla připraveny k zničení dva mosty přes Blšanku v Kryrech a jeden u Hřebíčkovského mlýna.

Ženijní rota 2./15. je soustředěna v Běsnu, vyjma jedno družstvo zanechané u dřevěného mostu v Blšanech.

Ve 20 hod. byly i tyto mosty zničeny a zanechané jednotky se vrátily k svým rotám. Technické rot 1./15. jsou za záchytnými pásmy úseků pluků. Jen technická rota pěšího pluku 60 má své organické zásoby trhaviny, ostatní technické rot 1./15. trhaviny kromě nepatrného množství spotřebovaly. Divisní ženijní park je v Hokoře a má jen 120 kg ekrasitu s příslušnými rozněcovadly.

Velitel ženijního praporu jest od 19 hod. u SV. divise.

Velitel divise dostal k osobní a tajné instrukci tento dodatek:

„Před novou obrannou pozicí před Prahou budou připravena ničení péčí armády.

Vyšší jednotky provedou při ústupu ničení komunikací v svých ústupových pásmech podle rozkazů svých velitelů. Jedna přehrada ničení musí být před čarou, na niž mají ustoupiti v noci na 6/V. Objekty této přehrady musí býti připraveny k zničení (hotovost 3. stupně) do 5/V 20 hod.

Ničení v ústupových pásmech vyšších jednotek od čelí dosavadních posic až k čáře Čistá, Rakovník... musí být připravena v takovém rozsahu, aby nepřítel potřeboval k opravě nejméně 10 hodin času.

Velitel 15. divise připraví přehradu ničení podél západního křídla armády, která by přerušila komunikace vedoucí přes Černčice, Nēm. Hořovice a přes Blatno a Jesenici do západního boku armády nejméně na 8 hodin. Po příchodu jezdeckta armádní skupiny P, dodá toto taktické ochranné oddíly a jeho technické jednotky provedou zničení.

Kromě toho připraví a provede 15. divise přerušení silnic Nēm. Hořovice, Hořesedly a Zderaz, Kněževs podél východních hranic svého pásma, aby zabránila ohrožení ústupu 3. divise. Mosty přes Berouнку budou připraveny k zničení péčí I. armády.

Rozkaz k zničení dává velitel I. armády...“

Zároveň dostal velitel ženijního praporu rozkaz velitele ženijního vojska armády tohoto obsahu:

„4/V ve 24 hod. bude dovezeno pro 15. divisi ke kostelu ve Zderazu 1000 kg ekrasitu s rozněcovadly. Po převzetí nákladu dopravní prostředky vraťte!“

Ve 4. čísle tohoto ročníku Cvičebních listů jsou uvedena rozhodnutí velitele divise, učiněná ještě večer 4. května, z nichž jedno jest: Provést přípravy k ústupu v noci na 6. května, zvláště co se týká odsunu služeb a destrukčních příprav.

Velitel divise bude potřebovat co nejrozsáhlejších ničení, která by zdržovala postup protivníka, neboť je si vědom, že morální stav jeho jednotek není na výši a že, dojde-li k ústupu i za dne, morální stav jeho vojsk ještě více utrpí.

Dřív než bude probrán rozbor úvah o rozsahu ničení a vydání rozkazu pro přípravné práce a provedení, uvedeme stručně několik zásad platných pro ničení.

Jaký taktický význam mají ničení při ústupu? Ničení, jež jsou vždy nutná v defenzivní situaci, jsou manévrovým prostředkem jako ostatní zbraně. Pomáhají získati čas. Útočník, který prochází zničeným územím, neví, kde jest ustupující protivník, jaké překážky a v kterém místě mu připravuje; své pronásledování musí připravit tak, jako kdyby každé zničené místo bylo hájené, což jej při pronásledování zpomaluje.

Význam ničení závisí na volbě místa určeného k zničení vzhledem k zadržovacím postavením zadních vojáků nebo nové obranné posici vyšší jednotky.

Jsou-li ničení volena bez ohledu na zadržovací nebo obranné postavení, vždy zadrží po určitý čas aspoň některé zbraně, čímž nastávají u zničených míst poruchy proudů v sestavě pronásledovatele, usměrněných na komunikace, a tím i zmenšení rychlosti v pronásledování.

Jsou-li ničení volena před zadržovacím nebo obranným postavením v takové vzdálenosti, aby oprava zničených míst mohla být rušena dělostřelectvem nebo kulomety, jest jejich význam mnohem vyšší.

Podobně zvyšuje účinek ničení zamoření zničených míst plynem, postřelování dalekonosným dělostřelectvem nebo bombardování letectvem.

Podmínka, postřelovati zničená místa ze zadržovacích postavení zadních vojáků, by vyžadovala, aby k ničení byly voleny objekty blízko před nimi. Takto volené objekty nezabrání však rychlému přísunu dělostřelectva útočnickova, které může z vyhovujících palebných postavení podporovat útok pěchoty, a při donucení zadních vojáků k dalšímu ústupu a pak v době, kdy činnost dělostřelectva zadních vojáků bude malá nebo snad žádná, přikročit k nerušené opravě poškozených míst.

Ničení provedená ve vzdálenosti 4—6 km před zadržovacím postavením nebo obranným postavením jsou nejvýhodnější. Dělostřelectvo útočníka je zastaveno před dosažením vhodných palebných postavení, pěchota musí vyčkati s útokem, než budou zničená místa opravena pro přejezd dělostřelectva, zatím co v tu dobu může dělostřelectvo zadních vojáků rušit opravné práce.

Tím ovšem není řečeno, že by ničení provedená blíže před zadržovacím nebo obranným postavením nebo přímo v obranném postavení byla bez ceny, neboť útočník nemůže ani po zdařilém útoku plně využít svého úspěchu, protože jeho dělostřelectvo nemůže následovat po dobu opravy za pěchotou a ji za pronásledování účinně podporovat.

Obránce může však zdržovat útočníka při pronásledování nejen ničněním, ale i zřizováním různých překážek anebo nástrah v místech, jimiž musí pronásledující projíti.

Druh překážek nebo nástrah je volen podle toho, který druh zbraně má být v postupu zadržen (pěchota, dělostřelectvo, obrněná vozba). Vhodná místa pro překážky jsou zase ta, která nelze nebo lze jen těžko obejít, jako v lesích, bažinách, úvalech, soutěskách, osadách. I zde platí zásada, jako o místech určených k zničení, že mají být ovládána palbou ustupujících jednotek, aby bylo ztíženo jejich odstraňování.

Z nástrah se nejlépe osvědčují miny uložené buď jednotlivě nebo v celém seskupení v t. zv. minová pole. Roznětem trhavin v mině (ekrasitových náložích, ručních granátů, dělových nábojů), ať samostatně nebo působením útočníka (nárazem, zatížením, vytržením zajišťovacího zařízení), je dosaženo vždy hlavně velkého morálního účinku. Narazí-li pronásledující jednotky na několik podobných nástrah, postupují pak velmi pomalu, neboť vyhledávání a odstraňování vyžaduje opatrnosti a zručnosti. Pronásledující jednotky tuší pak všude nástrahy a pak stačí k zadržení postupu i znázornění jen vnějších znaků minových polí (klamné miny).

Předpis „G-IV-1“, Všeobecný předpis o ničení — praví v úvodě: „Význam ničení závisí na jeho rozsáhlosti a důkladnosti a podle toho nepřestává jen na taktickém vedení boje, ale zasahuje i na pole strategie“. Dále praví, „že jeho základ je dán taktickými úvahami a rozhodnutím velitelů všech stupňů, především vyšších velitelů, podle toho, jak toho vyžaduje zřetel na vedení boje. Je tedy součástí celkového plánu manévru a zasahuje proto do oboru působnosti vyšších velitelů právě tak, jako na pole činnosti příslušných technických jednotek“.

Mají-li ničení být provedena v předvídaném rozsahu a ve vyvoleném okamžiku, aby dosáhla zamýšleného taktického účelu, musí být navržena a připravena tak, aby odpovídala každé taktické situaci.

Vzhledem k vlivu, který mohou mít ničení založená na široké frontě na průběh operací, je nutno, aby hlavní rysy plánu ničení vypracoval hlavní velitel operujících armád anebo velitel armády nebo armádní skupiny.

Podrobnost plánu ničení bude různá podle vývoje válečných situací. Obvykle stanoví velitel armády podle směrnic hlavního velitele operujících armád základní rysy plánu ničení, t. j. určí účel ničení, přibližně označí pásmo, v kterém má být ničení provedeno, jakož i dobu, v které má být příprava ničení v své hlavní části skončena.

Podle těchto základních rysů sestaví velitel ženijního vojska armády předběžný návrh, který má za účel přizpůsobit celkovou koncepci mož-

nostem a poskytnout rychle veliteli armády přibližný odhad potřebných prostředků, a aby mohl učiniti své rozhodnutí, týkající se celkového planu ničení.

Podobný náčrt planu ničení dostává velitel 15. divise v dodatku k osobní a tajné instrukci. (Viz námět.) V tomto planu ničení jest určen úsek ničení, týkající se divise, je nařízeno veliteli divise, že musí do 5. května 20 hod. připravit jednu přehradu před novým obranným postavením, na něž má divise ustoupit v noci na 6. května, v jakém rozsahu má být ničení v ústupovém pásmu divise provedeno, dále, jaká ničení má připravit podél západních a východních hranic svého ústupového pásma k ochraně ústupu jak celé armády, tak i 3. divise. Všechna ničení připraví a provede svými technickými jednotkami, ničení objektů přes Berouнку zajistí, připraví a provede velitel I. armády svými prostředky. Velitel I. armády si nevyhrazuje v celém ústupovém pásmu divise kromě objektů přes řeku Berouunku právo dáti rozkaz k zničení některého objektu.

Další ničení (kromě nařízených) připraví velitel divise podle svého rozhodnutí.

Rozebereme nyní na podkladě mapy možný plán ničení v ústupovém pásmu 15. divise. Při tom musí býti stále přihlíženo k době, která je k dispozici pro provedení příprav až k dosažení 3. stupně hotovosti (t. j. až k době, kdy trhavin jsou vloženy nebo připevněny na objektu, opatřeny roznětovým vedením a čeká se jen na rozkaz k vykonání ničení), dále k pracovním prostředkům a množství trhavin.

Nutnost, zdržeti nepřítele co nejdéle při jeho postupu, vyžadovala by provést co možná nejrozsáhlejší ničení všeho, co by nepřítel potřeboval k vedení svých operací, ať jsou to komunikace, spojení všech druhů, průmyslové závody a j.

Nejvíce jde o komunikace a prostředky spojovací.

Komunikace se nejrychleji a nejúčinněji ničí v místech, kde jsou mosty, viadukty, opěrné zdi a podobné umělé stavby. Ničení silničního tělesa vyžaduje mnoho času na přípravy a trhavin a jest účinné jen v místech, kde není možno poškozené místo objeti (v zářezích, náspech, nesjízdných lesích a p.).

Ničit komunikace tímto posledním způsobem se asi velitel divise neodhodlá pro nedostatek času a hlavně trhavin, neboť k zničení silničního tělesa v délce asi 30 m je třeba 500—900 kg trhavin.

Jak vypadají komunikace v pásmu divise po technické stránce? Neprotínají žádnou překážku většího rozměru, jako řeky, údolí, strže a p. Převážné rovné trasy úseků i několik kilometrů dlouhých dosvědčují, že změny ve sklonu nejsou časté a velké. To vše svědčí o tom, že v pásmu divise bude málo umělých staveb velkého rozsahu, že jich zničení nezaдрží vždy všechny nepřátelské jednotky (některé zbraně budou moci obejít poškozené místo) a že oprava mnohých poškozených anebo zničených míst nebude trvat dlouho.

Proto bude tím více nutno, aby zničená místa byla co nejdéle ovládnuta zbraněmi ustupujících zadních vojáků nebo z nového obranného postavení divise, aby nepřítel je neopravil dříve než za 10 hodin, jak žádá velitel armády.

Rozborem stavu komunikací podle studia mapy sezná velitel divise, že v jeho pásmu nebudou dosti velké objekty, které by zničením zdržely nepřítele na delší dobu.

Bude nutno tuto nevýhodu nahraditi co možná největším počtem i menších objektů a místy doplnit ničení komunikací vhodným přehražením zásekami nebo barikádami.

Počet objektů bude však omezen početními stavy ženijních a technických rot, dobou a množstvím trhavin, jež jsou k dispozici.

Jaká rozhodnutí stran příprav k ničení mohl by udělati velitel divise ještě večer 4. května, když dostane osobní a tajnou instrukci od velitele I. armády?

Především jaký jest úkol divise na 5. května?

Divise má udržeti dosaženou čáru na jižním břehu Blšanky až do večera 5. května. Dále má chránit křídlo armády v mezeře vzniklé se sousední skupinou P, se zvláštním zřetelem na komunikace vedoucí do boku a týlu západního křídla armády.

Jak posuzuje velitel divise situaci 4. května večer?

Divise je v obraně, její oblast je široká 9 km. Terén, který má divise hájiti, je pro obranu výhodný, je chráněn potokem Blšankou, má dobré pozorovatelný a velmi dobré podmínky pro rozvinutí a působnost dělostřelectva. Nepříznivě působí na obrannou sestavu dobytí Blšanky nepřitelem a velitel divise uvažuje o zpětném dobytí této osady.

Horší situace je na západním křídle divise, kde je nechráněný prostor v šířce asi 10 km a kde večerní činnost nepřátelského jezdeckva proti SPO. divise měla úspěch. Velitel divise oceňuje tuto činnost jako průzkum s cílem získati výhodné podmínky k útoku 5. května do boku divise. Mezera na západním křídle bude vyplněna jezdeckvem nejdříve v poledne 5. května.

Jaký je stav technických jednotek?

Technické rotý pěších pluků jsou za záchytnými pásmy úseků pluků. Ženijní rotý se soustřeďují v příkázaných osadách. Ženijní rota 1./15. v Březnici má jen tři čty. Všechny technické jednotky jsou značně unaveny a kromě technické rotý pěšího pluku 60 jsou téměř bez trhavin.

V části oblasti divise od Kryr na severovýchod jsou dvě místa, kde by se nepřítel mohl pokusit ráno po opravě nebo postavení nových mostů o další úspěch. Je to v úseku pěšího pluku 60 podél silnice Blšany, Stachov, Soběchleby, čímž by ohrozil severní bok 15. divise a jižní bok sousední divise, pak v úseku pěšího pluku 59 podél silnice Podbořany, Očihov, Strojetic, odkud by byly ohroženy prapory 29. pěší brigády. Postup tímto druhým směrem by ulehčil nepříteli i proniknutí ve směru Černčice, Bílenec, Bukov, oč se již večer pokoušel.

Další ohrožení severního boku 15. divise mohlo by nastati proniknutím nepřítel u sousední divise podél silnice Cárka—Soběchleby.

Přerušením těchto silnic zničením mostů na západním okraji osady Stachova nebo 1 km západně od osady Soběchleby (na silnici Blšany—Stachov—Soběchleby), mostu přes Očihovecký potok jihovýchodně od Očihova (na silnici Podbořany—Strojetic) a mostu přes Černocký potok 1 km severozápadně od Soběchleby (na silnici Sireň—Soběchleby) bylo by možno aspoň dočasně postup těžkých zbraní nepřítel zadržeti.

V úseku jižně od Kryr, kde bylo ústupem SPO. 15 ohroženo postavení I./57. p. praporu, nařídil velitel divise ústup tohoto praporu za Podvinecký potok a obsazení jihozápadních svahů Kirchbergu až po kotu 312; III./57. p. praporu nařídil obsaditi západní okraje revíru Worschnitz Wald až po Finklův mlýn. I./57 p. prapor přehrazuje silnici na jižním

svahu Kirchbergu, III./57. p. prapor silnici Černčice—Bílenec, která je přerušena spálením mostu severně od Finklova mlýna. Obrana úseku I./57. p. praporu může být zesílena zničením mostu přes Podvinecký potok (500 m severozápadně od koty 312).

Situace na jihozápadním křídle vyžaduje však nejen okamžité úvahy o užití ničení, ale i činnosti. Velitel I. armády zdůrazňuje v své osobní a tajné instrukci povinnost velitele 15. divise, že jeho divise má chránit křídlo armády se zvláštním zřetelem na komunikace, vedoucí do boku a týlu západního křídla armády, znemožnit nepříteli, aby do příchodu jezdecktva armádní skupiny nemohl využít mezery, vzniklé mezi I. armádou a armádní skupinou, k svým obchvatným akcím.

Jižně od Kryr je nepřítel na západním břehu Podvineckého potoka. Spálením mostu u Černčic je zatím zabráněno pronikání podél silnice Lubenec—Černčice—Něm. Hořovice. Podaří-li se nepříteli, aby se zmocnil neporušených mostů jižně od Finklova mlýna, v Stebně a jižně od Malměric, má neporušené komunikace do osady Petrohrad a odtud buď na Bílenec anebo Chotěšov a Jesenice—Chotěšov nebo Jesenice—Oráčov. Téměř s jistotou je možno předpokládati, že časně ráno 5. května zahájí další pronikání v těchto směrech a jeho úsilí bude směřovati hlavně k získání těchto neporušených přechodů. Kromě toho v této části divisní oblasti jest i stav SPO. 15 neutěšený. Velitel SPO. a jezdecká eskadrona jsou nezvěstné, cyklistická eskadrona po 4 km ústupu hájí velmi široký úsek. Proto zde musí být slabé obsazení úseku zesíleno zřízením překážky, již bude dosaženo buď zničením výše dotčených a dosud neporušených mostů nebo připravením jich k zničení, aby mohly být při útoku nepříteli zničeny.

Přerušení silnice Blatno—Jesenice a komunikačního uzlu u Jesenice nařizuje též velitel I. armády v svém plánu ničení přímo s udáním doby, do které musí být dosaženo hotovosti 3. stupně.

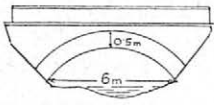
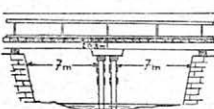
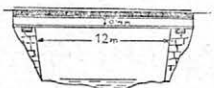
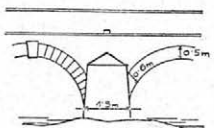
Příprava objektů k ničení v úseku brigád nebude působiti obtíže. Objektů je málo, jsou malé, v blízkosti jsou technické roty a ženijní roty. Bude třeba dodati jen trhaviny.

Podrobně je však třeba vyřešit, jak bude provedena příprava a provedení ničení na ohroženém západním křídle.

V této nejdůležitější části úseku, t. j. od Černčic na jih, nejsou ani potřebné pracovní jednotky, ani trhaviny. Zatím je v prostoru Černčice, Stebno cyklistická eskadrona SPO. 15 s neurčitou částí jezdecké eskadrony. Hraničářský prapor 10, který zamýšlí zasaditi velitel divise do úseku Černčice, Stebno, dorazí až po 22. hod. do Hořesedel, odkud má ještě 12—16 km cesty do příkazaného úseku. I když bude ještě kus cesty vezen auty, nedojde před půlnocí na místo určení, do míst naprosto neznámých. Stačí jeho technická rota a její trhaviny k přípravě a zničení těch mostů, jak velitel divise zamýšlí?

Pro lepší znázornění úvahy uvedeme stručný přehled objektů, vhodných v tomto úseku k zničení, s udáním nutných pracovníků, materiálu a doby.

Z mostů, daných v přehledu, patří do úseku hraničářského praporu 10 mosty, označené 1 a 2, které by umožnily objetí spáleného mostu severně od Finklova mlýna na státní silnici Lubenec—Bílenec. Jejich příprava k zničení vyžaduje asi jedné čtyři a všech trhavin technické roty. Ostatní objekty (3—7) vyžadují asi 80 vojáků a 200—250 kg ekrasitu, podle toho,

Číslo	Místo	Popis	Náčrt	Trhaviny kg ekraslu	Technický oddíl (složení)	Pořebná doba	Roznětová hlídka	Poznámka
	objektu							
1	silnice Černčice Petrohrad - jižně od Finklova mlýna	kamenný, klenutý, šířka mostu 8 m		24 kg (30) kg	2 poddůstojníci + 12 voj.	4 - 5 hod.	1 poddůstojník + 2 vojini	6 soustře- děných ná- loží (v jed- nom prů- řazovém řezu) zapu- štěných na klenbu
2	udržovaná cesta z nádraží do osady Petrohrad	dřevěný 5 trámů □ 22/30 cm		30 kg	2 poddůstojníci + 12 voj.	4 h	1 poddůstojník + 2 vojini	Trhána obě pole a pilotová bárka
3	v osadě Stebno (západní)	5 válcova- ných nosní- ků 40 cm v.		10 kg	2 poddůstojníci + 6 vojínů	3 h	1 poddůstojník + 2 vojini	
4	v osadě Stebno (východní u mlýna)	kamenný 2 oblouky, pilíř 1,5 m široký, 6 m d.		64 kg	2 poddůstojníci + 18 vojínů	5 - 6 hod.	1 poddůstojník + 3 vojini	Trhán pilíř a obě klen- by v jed- nom prů- řazovém řezu
5	Na silnici Malměřice, Blatno, se- verní okraj osady Blatno	jako most 4						
6	Na silnici Blatno, Je- senice 1 km jv. od Blatna	jako most 3						
7	Na silnici Blatno, Je- senice přes Gerten B.	jako most 4						

Při výpočtu bylo uvažováno, že nálože byly vzhledem k práci v noci méně těsněny; pokud byly trhány pilíře, byly nálože jen zapuštěny (koeficient těsnění 1.7). Při trhání dřevěných nosníků pro rychlejší dokončení prací a pro blízkost před nepřítelem byly upevněny nálože na horní (přípustnější), ale pro množství trhavin nevýhodnější straně. Tím nastává větší spotřeba trhavin, než kdyby bylo pracováno ve dne a při menší časové tísni.

zda bude trhána kromě pilíře jedna nebo obě klenby. K provedení tohoto úkolu musí být určeny dvě ženijní čtyři některé ženijní roty. Mohou to být dvě čtyři ženijní roty 1./15., které jsou od 18. hod. v Březnici. Poněvadž ženijní roty nemají trhaviny (spotřebovaly je během 4. května), musí jim být dodány z divisního ženijního parku, kde je ještě zbytek 120 kg ekrasitu. Ve 23 hodin bude dovezeno od armády k divisnímu ženijnímu parku 1000 kg trhavin.

Také technické roty pěších pluků 57 a 59, mající ještě v noci připraveni k zničení příkazané mosty, k čemuž budou potřebovat asi po 30 kg trhavin, jsou bez nich.

Naskýtá se otázka, v jakém množství a kam poslati dříve trhaviny z divisního ženijního parku.

Takticky důležitější objekty jsou na křídle divise v pásmu hraničářského praporu 10 a SPO. 15. Technická rota hraničářského praporu bude nejdříve připravovat objekt 1 a 2 a bude k tomu potřebovat asi 60 kg trhavin; toto množství veze s sebou.

Čtyři ženijní roty 1./15. mají připravit 5 objektů k zničení (2 železné a 3 kamenné). Budou potřebovat 24 kg trhavin na železné mosty, 200 až 300 kg trhavin na kamenné mosty. (Rozdíl v množství trhavin závisí na způsobu umístění náloží, umístění pak na čase, který má technická jednotka volný k přípravným pracím. Viz předchozí tabulku.)

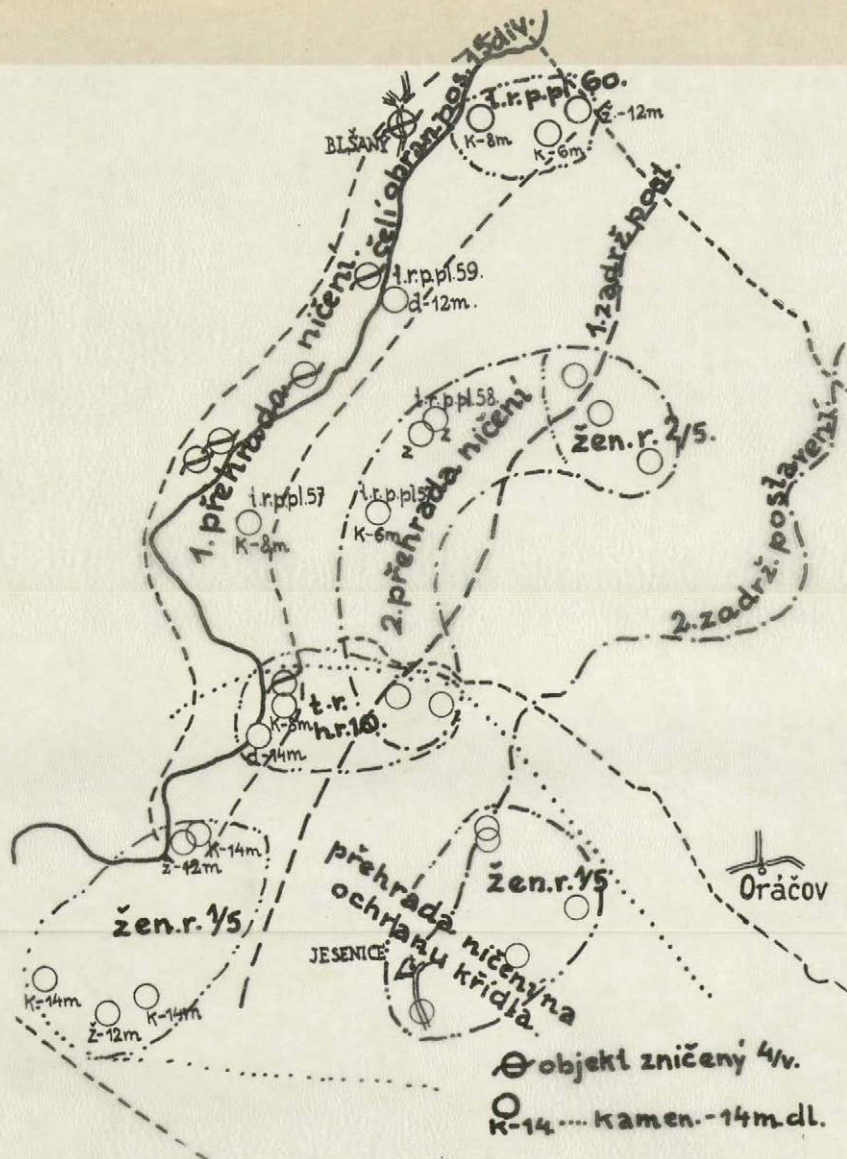
Z těchto 5 objektů je nutno ihned připravit jeden ze dvou mostů v Stebně a jeden u Blatna. Kdyby byl zvolen západní most v Stebně (železný) a na západním okraji Blatna (kamenný), bude třeba dodat ihned asi 80 kg trhavin. Při předpokladu, že zbytek trhavin u trénu čt a rotním ženijní roty 1./15. bude asi 20 kg trhavin, musil by divisní ženijní park dodat 60 kg, t. j. polovinu ze svých zásob. Druhou polovinu může dodat technickým rotám p. pl. 57 a 59.

Ostatní trhaviny pro křídelní skupinu budou dodány po přivezení z armádního ženijního parku.

Proč navrhuje velitel ženijního praporu rozdělit trhaviny z divisního ženijního parku tímto způsobem?

Při běžném způsobu přípravy budou pracovní oddíly potřebovat trhaviny na kamenné mosty až po vytesání otvorů do pilíře, do nichž se vloží nálože. V našem případě, kdy mají být nálože zapuštěny 20 cm do pilířů, bude třeba vytesat dva otvory rozměrů 20×25×35 cm, což trvá nejméně 4 hodiny. Tu by stačilo dodat trhaviny do této doby. Ale vzhledem k situaci je možno, že nepřítel podnikne ještě v noci akci, aby postoupil mezerou mezi 15. divisí a armádní skupinou P., a tu je možné, že nebude lze pracovat obvyklým způsobem. Může nastat nutnost okamžitě most aspoň poškodit volně položenými náložemi na klenbu mostu. Proto je nutno, aby aspoň pracovní oddíl k nepříteli nejbližší posunutý vezl s sebou ihned trhaviny.

Pracovní oddíly, připravující objekty k zničení v místech, kde mohou být při práci přepadeny, musí být chráněny. Ochraný oddíl a jeho úkol

určí velitel oprávněný nařídít vykonání ničení. Příslušný rozkaz se zašle jak veliteli ochranného oddílu, tak i technickému veliteli.

V takovém případě tvoří pracovní a ochranný oddíl smíšený oddíl pod jedním velitelem, jímž je velitel, mající vyšší hodnost. Při stejné hodnosti je to technický velitel objektů.

Je-li společným velitelem velitel ochranného oddílu, nemá práva zasahovati do technického provádění prací, za něž odpovídá technický velitel. Ten je však povinen oznámiti společnému veliteli vše, čeho třeba, zvláště, jak dlouho budou všechny příslušné práce trvati.

Úkol dodání ochranných oddílů bývá zpravidla přidělen jednotkám obranného nebo ústupového sledu, které jsou blízko objektu připravovaného k zničení, ovšem s příslušným doplněním plánu obrany nebo ústupu. Nebyl-li utvořen zvláštní ochranný oddíl, jsou velitelé těchto sledů povinni zajistiti ochranu přípravy k ničení, i kdyby k tomu nedostali rozkaz.

Na rozsah a způsob provedení ničení má vliv též čas, který je k dispozici. Kolik času k provedení je v daném případě? Velitel divise dostal do 22 hod. hlášení o situaci a osobní a tajnou instrukci s doplňkem o ničení. Dejme tomu, že velitel ženijního praporu, který jest u SV. divise, je do 22.30 hodin zpraven o obsahu osobní a tajné instrukce a dostává rozkaz navrhnouti plán ničení, jež by bylo nutno připravit ještě v noci.

Velitel ženijního praporu po zběžném přehledu situace usuzuje, že bude třeba poslat na křídlo divise asi půl ženijní roty a rozhoduje se poslati dvě čtyři ženijní roty 1./15. Ví, že rota je příliš vzdálena, unavena po ústupu 4. května, v přítomné době zajisté odpočívá. Je třeba, aby dříve, než připraví pro velitele divise konečný návrh, rotě oznámil, že bude v noci zaměstnána, aby se připravila k odchodu, nebo se dala hned na pochod. Dále musí učinit včasné opatření, aby umožnil rychlý přesun roty na nové pracovní místo takovým způsobem, aby nepřišla k práci pozdě a úplně unavena.

Stejně i trhavy jsou příliš daleko od míst, kde jich bude třeba. Musí se proto předem postarat, aby divisní ženijní park byl připraven k výdeji a přísunu trhavin, jež má u sebe, a k odběru nových z armádního ženijního parku. Konečně učiní opatření, aby své rozkazy po schválení návrhu velitelem divise dal veliteli ženijní roty ústně, kdyby bylo třeba dáti bližší vysvětlení.

Ženijní rota 1./15. je v Březnici, kde je SV. 29. p. brigády. Telefonní vedení k SV. brigády je v dobrém stavu (v 21.45 hod. došlo telefonické hlášení od velitelství brigády).

Velitel ženijního praporu nařídí telefonicky veliteli ženijní roty 1./15., aby se dvě čtyři jeho roty připravily k odchodu za tím účelem, aby připravil některé objekty k ničení, a sám aby přijel ihned k SV. divise. Podobně nařídí velitel divisního ženijního parku, aby ihned poslal všechny trhavy z parku, na př. na východní okraj Nēm. Hořovic, odkud nařídí později další převoz.

Pro převoz ženijních čet a rozvezení trhavin vyžádá u velitelství divise auta. Tato opatření obstará 1. pobočník.

V 23 hod. předkládá veliteli divise svůj návrh, který ve 23.15 hod. je schválen.

Předpokládejme, že v tuto dobu jsou auta v Březnici, velitel ženijní roty 1./15. u SV. divise, trhavy z parku na východním okraji Nēm. Hořovic, kde jsou překládány na auto.

Jaké rozkazy a komu budou v tuto dobu vydány?

K přípravě ničení v úseku 30. p. brigády.

Veliteli 30. pěší brigády.

Připravte ihned hotovost 3. stupně u mostů:

1. na silnici Sirem—Soběchleby 1 km severozápadně od osady Soběchleby,
2. na silnici Blšany—Soběchleby, západně od Stachova,
3. na silnici Očihov—Strojetice, 600 m jihovýchodně od Očihova.

Družstva k dosažení hotovosti a k provedení ničení dodají technické rotý pěších pluků, v jejichž úseku jsou uvedené mosty.

Technická rota p. pl. 60 připraví ničení jen svými trhavinami. Technické rotě p. pl. 59 bude dovezeno v 0.30 hod. 30 kg ekrasitu s rozněcovadly ke kostelu ve Strojeticích.

Ochranné oddíly za přípravných prací dají velitelé pěších pluků pro objekty v jejich úseku.

Rozkaz k zničení dá velitel divise. Kdyby nepřítel pronikl náhle do úseku pluků a vzniklo nebezpečí, že by se zmocnil nepoškozených mostů, dají rozkaz k zničení velitelé pěších pluků, podle okolností i pěších praporů.

Velitelé pěších praporů musí být uvědomeni o přípravě mostů k ničení, které jsou v jejich střediscích odporu. Gen. D— 15.

Podobný rozkaz dostane velitel 29. pěší brigády pro most v úseku p. pl. 57 (trhaviny budou dovezeny ve 24 hod. ke kotě 408 u rozcestí silnic do Březnice a Strojetic) a velitel hran. prap. 10.

Rozkazy budou dány telefonicky, nebude-li k vel. 30. pěší brigády telefonní vedení dosud opraveno, motocyklistou. Veliteli hraničářského praporu 10 bude dodán současně s rozkazem pro obsazení přiděleného úseku.

Veliteli ženijní rotý dodá rozkaz po ústní informaci o situaci na křídle divise a o rozsahu zamýšlených ničení přímo velitel ženijního praporu. Ochranné oddíly pro technické oddíly ženijních čet dodá velitel SPO. 15. Nebude-li jeho SV. v tuto dobu ještě známo, zajistí tyto práce velitel cyklistické eskadrony. Musí ovšem o prováděných pracích být zpraven a k dodání ochrany dostati rozkaz.

Rozkaz pro velitele ženijní rotý může být asi tohoto znění:

Ženijní rota 1./15. připraví k zničení dva mosty přes Podvinecký potok v osadě Stebno na silnici Stebno, Petrohrad a tři mosty na silnici Malměřice, Blatno, Krty (jeden na západním okraji Blatna a dva mosty 1 km a 1½ km jihozápadně od Blatna).

Hotovosti 3. stupně musí být dosaženo nejpozději 5. května v 6 hod. K ničení použije rota zbytku svých trhavin, divisní ženijní park dodá ihned 60 kg trhavin, které si čtyři převezmou při průjezdu křižovatky silnic u koty 417 (východní okraj Knežer W.). Další trhaviny budou dovezeny 5. května do 1 hod. k rozcestí 500 m jihozápadně od Chotěšova, odkud je rota převezme a dopraví svými prostředky k nařízeným objektům.

Velitelem celé skupiny ničení je velitel rotý.

Ochranné oddíly pro technické oddíly dodá velitel SPO. 15 (cyklistické eskadrony). O způsobu zajištění pracujících dohodne se velitel rotý přímo s velitelem SPO 15 nebo cyklistické eskadrony v Chotěšově. Po dosažení hotovosti 3. stupně soustředí se technické oddíly po zanechání roznětkových hlídek v Chotěšově a Jesenicích.

Rozkaz k provedení ničení dá velitel zadního voje (bočné skupiny).

Kdyby nepřítel útočil dříve, než bude dán příkaz k ústupu, dá rozkaz k provedení ničení velitel SPO. 15. Při náhlém proniknutí nepřítele až k samému objektu provede ničení technický velitel i bez rozkazu.

Směr ústupu roznětkových hlídek a jejich soustředění podle rozkazu velitele ženijní rotý.

Dostane: velitel ženijní rotý 1./15.

velitel SPO. 15 (cyklistické eskadrony).

Gen. D— 15.

Velitel rotý nařídí telefonicky odjezd čet, převzetí trhavin na křižovatce silnic u koty 417 a zastavení u Chotěšova. Dále nařídí, aby káry na

trhavyň od čet a vůz roty odjel ihned na rozcestí k Chotěšovu, kde převezmou v 1 hod. trhavyň. Sám odjede do Chotěšova k veliteli cyklistické eskadrony, aby společně projednali provedení rozkazu velitele divise a zjistil, za jakých bezpečnostních opatření a kam až mohou býti ženijní čty auty dovezeny.

Pak se vrátí k rozcestí, kde vyčká příjezdu čet a rozdělí je na pracovní oddíly pro Stebno a Blatno, kamž první odjede po silnici na Petrohrad (pravděpodobně do prostoru mezi kotou 445, Petrohrad), druhý přes Jesenice (nejdále asi do osady Krty).

Kdy mohou býti uvedené mosty připraveny k zničení, t. j. dosaženo hotovosti 3. stupně?

Nejdříve musí býti vyřešeno, kdy mohou dojít technické oddíly k nařízeným objektům.

Byla-li nařízena hotovost všech technických jednotek, o které při ničení jde, ve 22.30 hod. (ve 22.30 hod. dostávají velitelé rot telefonické rozkazy od velitele divise (brigád), mohou býti oddíly technických rot nejpozději 5. května v 0.30 hod. u objektů. Mají připravit k zničení klenuté mosty o jednom poli; přípravné práce, t. j. vykopání studní skrz mostovku a nadezdívku až ke klenbě, uložení trhavin a roznětu bude trvat asi 3 hod.

Odjede-li auto s trhavinami z Něm. Hořovic ve 23.30 hod., bude ve 24 hod. u rozcestí koty 417 (0.30 hod. ve Strojeticích) a nejdéle ve 2 hod. jsou u objektů. Dodání trhavin nezdrží dosažení hotovosti 3. stupně.

Ženijní čty mohou po částečném převezení na autech dojít k objektům nejdříve v 1 hod. Trvají-li přípravné práce $3\frac{1}{2}$ až 4 hod., uložení náloží a těsnění 1 hod., bude hotovosti 3. stupně dosaženo v 5.30 hod. až 6 hod., t. j. v nařízenou dobu.

Po dosažení hotovosti 3. stupně zůstanou u objektů jen roznětové hlídky. Síla jejich je různá podle velikosti objektů (množství k umístění náloží a roznětového vedení) a pravděpodobné doby od dosažení hotovosti 3. stupně, k provedení ničení. Má za úkol opravovat nahodilá poškození, hlavně v roznětu vzniklá povětrností (deštěm, větrem), činností nepřítele nebo vlastních vojsk (přechodem po připravených objektech).

V našem případě, kde jde o samé malé objekty, po nichž již nebudou vlastní vojska přecházeti a které mají býti zničeny nejpozději příští noc, stačí hlídky v složení jednoho poddůstojníka jako technického velitele objektů a tři vojinů.

Po vypracování návrhu ničení, jež mají býti připravena ještě v noci, může velitel ženijního praporu uvažovat o přípravě ničení, která mají být připravena podle nařízení velitele armády během 5. května. Připraví si hrubý rozpočet, kolik objektů může připravit k ničení podle množství trhavin, které mu ještě zbyly, podle volných pracovníků a času.

O volbě přehrad ničení vzhledem k zadržovacím postavením zadních vojsk nemůže uvažovat, dokud nezná rozhodnutí velitele divise o ústupovém manévru zadních vojsk divise.

Velitel ženijního praporu potřeboval k ničení dosud nařízeným všechny trhavyň technické roty p. pl. 60, hran. prap. 10, ženij. roty 1./15. a div. žen. parku. Z technických setnin má nyní jen ženijní rota 2./15. nepatrné zásoby. Z trhavin, dodaných armádním ženijním parkem, odeslal veliteli ženijní roty 1./15. 150 kg pro mosty v Stebnu a u Blatna. Zbývá mu tedy ještě 850 kg trhavin k přípravě dalších ničení. Jimi může připra-

viti k zničení ještě na př. 17 kamenných mostů velikosti jako u Blatna, bude-li mít k přípravě 6 hodin času (pro most 50 kg trhavin), nebo 10—12 týchž mostů, budou-li jen 3—4 hodiny času k dispozici. Budou-li v ústupovém pásmu divise též mosty železné (válnov. nebo nýtov. nosníky jako u nádraží Petrohrad) vhodné k ničení, stačí zásoba trhavin na větší počet objektů, neboť potřebují k zničení méně trhavin i času.

K přípravě vzpomenutých kamenných mostů k zničení je třeba pracovního oddílu v síle asi jedné zákopnické čety nebo půl ženijní čety. Velitel praporu může 5. května počítati s pěti technickými rotami a se sedmi ženijními četami, může jimi připravit 24 mostů k zničení, při čemž by každý pracovní oddíl připravoval jen jeden objekt. Vzhledem k množství trhavin, které veliteli ženijního praporu zbyly, má dosti pracovníků k dispozici.

Přípravu k ničení až k dosažení hotovosti 3. stupně má provést do večera 5. května. (Velitel armády nařizuje ústup až v noci s 5. na 6. května.) Kdyby měl na zřeteli jen dobu od 5 hod. do 19 hodin, má k dispozici 14 hodin. Vzdálenost technických oddílů k nejvzdálenějším objektům před novou obrannou posicí jest až do 20 km, t. j. 5 hodin pochodu. Na práce k dosažení hotovosti 3. stupně zbývá 9 hodin.

Z těchto úvah je vidět, že jen množství trhavin bude mít vliv na rozsah plánu ničení v pásmu divise, která má ještě 5. května připravit.

Kde budou volena další ničení a jak budou rozděleny trhaviny?

Nová ničení mají vytvořit přehradu před každým zadržovacím postavením zadních vojáků a novou obrannou posicí. Pořadí důležitosti přehrad a hustota ničení v nich na různých komunikačních směrech budou mít rozhodující vliv na rozdělení trhavin.

Je proto nutno určit toto pořadí a v nich hustotu ničení.

Úkol divise, chrániti křídlo armády, svědčí, že přehrada ničení podél křídla divise je nejdůležitější. Úkol ten zdůrazňuje i velitel armády v své instrukci a v rozkaze k přípravě ničení, kde nařizuje, aby komunikace, vedoucí do boku a týlu armády, byly přerušeny tak, aby oprava vyžadovala nejméně 8 hodin opravy.

Počítáme-li, že při obnovování zničených mostů budou stavěny lehké výpomocné mosty, kde je postup práce 4—5 m za hodinu (mosty jsou přes malé, mělké překážky, nepřítel předvídá ničení, a proto si aspoň hlavní materiál připraví a přisune co nejbližší k očekávané překážce), musí být připraveny k zničení objekty podél jedné komunikace v celkové délce aspoň 40 m. Protože mosty v pásmu divise nedosahují zpravidla délky 20 m, měly by být na jedné komunikaci zničeny nejméně 3 mosty, aby bylo úkolu vyhověno.

Do boku armády vede silnice z Lubence přes Bílenec, Něm. Hořovice, dále silnice, odbočující z Malměřic přes Jesenice do Bukova, Něm. Hořovic, Hořesedle nebo přes Oráčov buď do Kolečovic anebo Rakovníka.

Tyto silnice jsou přerušeny (spálený most u Černčic) nebo právě připravovány k přerušení, ovšem v rozsahu konečnému úkolu nevyhovujícím. Hlavní silnice Lubenec, Něm. Hořovice je přerušena jen v jednom místě spálením malého dřevěného mostu u Černčic, silnice umožňující objetí přes Stebno nebo Blatno budou mít do rána připravena dvě až tři místa k zničení, což je také v rozsahu nevyhovujícím. Přípravou ničení v čáře Bílenec (v osadě, kde potok protíná silnici a 1 km východně odtud), Chotěšov (dva mosty na rozcestí jihovýchodně od Chotěšova) a Mittel M.

(kde silnice Jesenice—Oráčov přechází z pravého břehu potoka Mühl B. na levý břeh) byla by doplněna přehrada ničení přetínající hlavní směr na křídle divise v rozsahu přibližně vyhovujícím rozkazu.

Dále je na křídle armády nebezpečný směr podél komunikace Žihle — Podbořánky—Jesenice, který možno aspoň jednou přerušiti zničením mostu jižně od Jesenic přes Mühl B. pod hrází ryb. Grosser T. (Zaplavit poškozené místo vypuštěním vody z rybníka a tak rozšířit překážku by pravděpodobně v tomto případě nebylo výhodné, protože by mohlo vzniknout nebezpečí, že velké množství vody ohrozí předčasně komunikace v týlu vlastních vojsk.) Zničením tohoto mostu bude zároveň přerušena komunikace Jesenice—Vel. Chmelištná, vedoucí též do týlu armády.

Příprava ničení na těchto komunikačních směrech, o nichž velitel divise předpokládá, že podél nich bude nepřítel v ranních hodinách pokračovat v útoku, aby pronikl do bukovského koridoru nebo ještě jižněji a tak ohrozil bok divise, může býti považována za nejdůležitější, a proto může býti zahrnuta do prvního pořadí důležitosti.

Jaká ničení mohou býti připravena před zadržovacími postaveními zadních vojáků?

Velitel divise studoval s štábem ještě v noci se 4. na 5. května možnosti, týkající se vývoje situace a ústupu ve dne. Jakmile zví velitel ženijního praporu přibližně zamýšlený průběh manévru ústupu, určí polohu přehrad ničení před posicemi zadních vojáků a v nich vhodné objekty.

Ničení dosud provedená před obrannou posicí divise (zničené mosty přes potok Březnici) a ničení připravovaná v hlavní posici tvoří přehradu ničení před prvním zadržovacím postavením. Usnadní odpoutání posledních sledů pěchoty zanechaných v dotyku s nepřítelem, oddálí zahájení pronásledování, přehrazuje směr Blšany, Soběchleby, Vel. Černoc, vedoucí do pásma sousední divise.

Minimální rozsah dalších ničení udává rozkaz velitele armády, který nařizuje, aby byl jimi nepřítel zdržen v postupu o 10 hodin. Podobnou úvahou, jako při řešení přehrad na křídle divise, určí velitel ženijního praporu, kolik objektů a jaké velikosti musí býti zničeno, aby bylo rozkazu velitele armády vyhověno.

Poloha přehrad a jejich rozsah (hloubka) bude záviseti na předpokládaném průběhu ústupu. Kdyby velitel divise byl přesvědčen, že skutečně ustoupí až v noci na 6. května a kdyby se rozhodl ustoupit v noci s celou divisí na novou posici Zavidov, Hostokryje, Rakovnick, bylo by výhodnější připravit hlubokou přehradu ničení jen před touto posicí, aby byl co nejvíce oddálen útok nepřítele. Rozhodne-li se velitel divise ustoupit v noci jen s valnými voji, musí býti ničení rozdělena tak, aby nejen kryla novou posici, ale i podporovala boj zadních vojáků. Je zde však ještě možnost, že velitel divise bude nucen ustoupit dříve, než nařizuje velitel armády, t. j. již během 5. května, a pak každá překážka, postavená nepříteli v cestu, bude velmi důležitá, aby byl zdržen a valné voje získaly co nejvíce času k úpravě nové posice k obraně. Že velitel divise tento nejnepríznivější případ nevyklučuje, je vidět z toho, že sám studuje možnost ústupu ve dne.

Proto přizpůsobí velitel ženijního praporu doplněk plánu ničení tomtu případu a navrhne rozdělit objekty, které bude moci podle množství tržavin ještě připravit k zničení, do několika přehrad. Jejich pořadí dů-

ležitosti a hustota objektů v nich bude záviseti na důležitosti komunikačních směrů a naněvru zadního voje.

Které komunikace (kromě dříve vyjmenovaných) vedou do pásma divise a jaký mají pro ústup divise význam? Jsou to (od severu): ze Sirem přes Soběchleby do Běsna, pak silnice Podbořany—Strojetice, dále Kryry, Hřebíčkovský mlýn, Strojetice, Běsno a spojovací silnice od cihelny (1 km jižně od Kryr), Březnice, kóta 408 mezi silnicemi Kryry—Černčice a Podbořany—Jesenice.

Silnice Běsno—Děkov má pokračování do pásma 3. divise i vlastní divise.

Vhodná přerušení těchto komunikací by byla v čáře Březnice, Strojetice, Běsno, Habicht Hübel, kde zničením mostů přes Očihovecký potok u Občina (400 m severně od Běsna) a na západním okraji lesa jižně od Běsna, dále zatarasením silnic (podle okolností zesílením minami) na severním a západním okraji Strojetic a zničením můstku přes potok Březnice u kruh. (500 m západně od Březnice) bude vytvořena překážka v přijatelné vzdálenosti (asi 4 km) před pravděpodobným postavením zadních voňů v čáře Steinhübel, kóta 427, Gutich B., kóta 423, Stecken B. a budou přehrazeny směry vedoucí do ústupového pásma vlastní i sousední divise.

Tuto přehradu doplní zničení mostu přes Očihovecký potok na severním okraji Vrbice na silnici Vrbice—Něm. Hořovice, která je prodloužením směru silnic Strojetice—Běsno a Soběchleby—Běsno.

Pokračování této přehrady směrem jižním tvoří přehrada ničení na ochranu křídla divise, k níž bude připojena ničeními na silnici Černčice—Něm. Hořovice západně od lesa Obora.

Přípravou této přehrady ničení by byly komunikace, vedoucí do prostoru divise přerušeny dvakrát až třikrát. Aby bylo dosaženo žádaného účelu (zdržení postupu nepřitele opravami deset hodin), bude třeba vyhledati ve zbylé části ústupového pásma až k nové posici divise na každé komunikaci ještě jedno až dvě vhodná místa k zničení a připravit tak ještě aspoň jednu přehradu. Byla by to přehrada hlavně před novou posicí divise. Zde by šlo hlavně o silnice Oráčov—Senomaty—Rakovník a silnice vedoucí z Kolečovic na jih. Konečně musí velitel ženijního praporu uvažovati o tom, jak by zdvojnásobil přehradu ničení na ochranu křídla divise a prodloužil ji až k nové obranné posici. Prodloužení by mělo přerušit komunikační směry Jesenice—Čistá a Žihle—Čistá.

Zdvojení přehrady ničení na ochranu křídla armády (hlavně ústupu 3. divise) musilo by přerušit silnici Černčice—Hořesedly (hlavní směr do boku armády) mezi Něm. Hořovicemi a Hořesedly a silnici Jesenice—Oráčov—Kolečovice—Kněževs v úseku Zderaz—Kolečovice.

Ničení v přehradě před novou obrannou posicí v čáře Zavidov, Rakovník na silnici Oráčov—Senomaty—Rakovník pomáhají též zároveň chrániti bok armády.

Vyřešit otázku, kdo připraví a provede navržení ničení, nebude obtížné, neboť, jak již bylo uvedeno, technických jednotek je dosti. Technická rota hran. prap. 10 může připravit další ničení na silnici Černčice—Něm. Hořovice západně od lesa Obora; dvě čtyři ženijní roty 1./15. (které pracovaly v prostoru Stebno—Blatno, jsou nyní zeslabeny o zanechané rozvětové hlídky — asi o 20 vojnů) budou doplněny třetí četou, která zůstala přes noc v Březnici a připraví napřed zničení mostů u Jesenic, Cho-

těšova a Mittel M., pak u Vel. Chmelištné, Čisté (nedojde-li tam dříve ženijní rota jezdecké brigády a armádní skupiny P.).

Zatarasení silnic v Strojeticích připraví technická rota p. pl. 58. Zničení můstku u Březnice technická rota p. pl. 57.

Statní ničení v druhé přehradě připraví dvě čtyři ženijní rot 2./15. Druhá polovina této roty připraví ničení k ochraně ústupu 3. divise západně od Hořesedel a Kněževsi. Poté společně s technickými rotami pěších pluků, které budou určeny do valných vojů divise, připraví ničení před novou obrannou posicí.

Naposled rozdělí velitel ženijního praporu trhaviny a určí, jak budou dopraveny k objektům nebo kde si je mají technické oddíly odebrati.

Po schválení doplnku plánu ničení připraví veliteli divise rozkazy k provedení podobně, jako byly rozkazy k přípravě první přehradě ničení.

5. května od 4 hod. do 8 hod. byla tato situace:

I. Ve 4 hod. dostali velitelé ženijních a technických rot rozkazy připravit další ničení až k dosažení hotovosti 3. stupně podle schváleného plánu ničení. Zároveň jim byl oznámen přiděl trhavin, jež byly dovezeny: do Běsna 250 kg pro ženijní rotu 2./15. k ničení až po Hořesedly, Kněževs; pro ženijní rotu 1./15. 220 kg (z toho množství určeno 60 kg pro Vel. Chmelištnou, Čistou) a 120 kg pro technickou rotu hran. prap. 10 vše do Bukova; pro technické rot 57 a 58 po 30 kg k rozcestí 2 km jihovýchodně od Strojetic.

V 5 hod. zničily roznětové hlídky mosty v Stebně na rozkaz velitele cyklistické eskadrony, když nepřítel náhle přepadl Stebno. Asi v touž dobu byly zničeny mosty v úseku hran. prap. 10 na rozkaz velitele praporu a u Stachova na rozkaz velitele pěšího pluku 60.

V 6 hod. byly v druhé přehradě ničení již všude zahájeny přípravy nových ničení podle rozkazu dodaného ve 4 hodiny. V 7.30 hod. hlásil velitel SPO. 15, že byly na jeho rozkaz zničeny mosty v prostoru Blatna.

II. Zároveň s telegramem velitele I. armády, jímž byl nařízen ústup divise, došel tento telegram velitele ženijního vojska I. armády:

„V 10 hodin bude dovezeno autem do Rakovníka pro 15. divisi 500 kg trhavin. Auto zůstává divisi k dispozici do 18 hodin. Vel. žen. vojska I. arm.“

Velitel ženijního vojska divise připravil v noci rozvrh ničení v ústupovém pásmu divise až k nové obranné posici Petrovice, Rakovník, rozdělil práci a trhaviny mezi technické jednotky. U divisního ženijního parku zbylo 200 kg trhavin, které má připraveny k odeslání pro ničení před novou obrannou posicí, až se uvolní polovina ženijní rot 2./15. po dosažení hotovosti 3. stupně objektů západně od Kolečovic a Hořesedel.

Ničení, která veliteli divise navrhl, mohou být uskutečněna v zamýšleném rozsahu a s přidělenými trhavinami za 6—7 hod.; t. j. ve 12—13 hodin. Předpoklad ovšem jest, že technické oddíly nebudou při práci rušeny přechody vojsk po objektech.

Nyní se situace značně mění. Rozkazem k ústupu nastane právě velký ruch na komunikacích. Kolem 12 hodin může být nepřítel již před 1. zadržovacím postavením v čáře Bílenec, Běsno, Habicht Hügel, na než klade velitel zadního voje důraz. Některé objekty jsou před tímto postavením (most západně od Březnice a severně od Běsna), jiné jsou v čáře zadržovacího postavení nebo hned za ním. Bude velice záležitosti na ničení této přehradě, hlavně ve směru Blšany, Běsno, Děkov, který považuje velitel zadního voje až k 2. zadržovacímu postavení za nejdůležitější.

Před 3. zadržovacím postavením, které má zadní voj hájiti až do večera, je důležitý jižní směr (kaple 404, Oráčov), kde nebyly předvídaný žádné objekty k zničení, a proto je bude nutno v tomto směru doplniti. Provedení případné některé technické jednotce, přidělené zadnímu voji. Vhodné objekty k zničení by byly: můstek u 430 (u rybníka Čížkov nebo u dvora Čížkov) a most přes Jesenický potok na severním okraji osady Oráčova.

Podobný stav je i u jižní skupiny podél silnice Černčice—Bílenec a na krajním jižním křídle, kde rychle postupují nepřátelské prvky.

Musí být stanovena kratší doba pro dosažení hotovosti 3. stupně, aniž to je příliš na újmu rozsahu provedeného ničení.

Toho lze dosíci jediné zvýšením přidělu trhavin.

Velitel ženijního vojska divise má ještě 200 kg trhavin; v 10 hod. bude dovezeno do Rakovníka sice větší množství trhavin, nebude však moci jich pro velkou vzdálenost upotřebit u nejvíce předsunutých ničení. Použije jich tedy k předvídaným ničením před obrannou posicí a trhaviny pro tuto přehradu ničení, zanechané u divisního ženijního parku, dosadí do přehrad před 2. a 3. zadržovacím postavením. Kromě uvedených 200 kg může ještě uvolnit 60 kg trhavin, daných veliteli ženijní roty 1./15. k ničení před prostorem Vel. Chmelištná, Zdeslav.

Když zví velitel ženijního praporu obsah rozhodnutí velitele divise pro ústup, zašle velitelům ženijních rot rozkaz:

„V 10.30 hod. začne ústup valných vojáků divise. Do té doby musí býti dokončena hotovost 3. stupně u objektů západně od čáry Děkov, Oráčov. Po dosažení hotovosti 3. stupně zůstane od ženijní roty 2./15. vel. roty s polovinou roty v zadním voji divise (velitel 29. p. brig.), od ženijní roty 1./15. vel. roty s polovinou roty v zadním voji bočné skupiny (velitel p. pl. 57). Druhá polovina ženijní roty 2./15. dosáhne hotovosti 3. stupně u objektů západně od Hořesedel a Kolečovic do 13 hod. a zanechá u objektů roznětové hlídky. Zbytek roty se soustředí v lese Weinberg u rozcestí (2 km severozápadně od Senomat), kde dostane další úkoly.

Ženijní rota 1./15. odešla po dosažení hotovosti 3. stupně ihned jednu četnu v počtu 50 vojáků, aby připravila k zničení mosty západně od Vel. Chmelištné a Zdeslavě, jak bylo nařizováno v ranním rozkaze. Velitel roty si ponechá u zadního voje trhaviny, určené pro objekty v prostoru Chmelištná, Zdeslav.

Jakmile bude provedeno ničení, shromáždí se roznětové hlídky obou rot v Senomatech. Divisní ženijní park doveze v 9.30 hod. ženijní rotě 2./15. do Vrbice 100 kg trhavin.“

Dále oznámí velitel ženijního praporu velitelům technických rot p. pl. 58. a hran. prap. 10., že jim bude dovezeno v 9.30 hod. po 50 kg trhavin k rozcestí kóta 408 (2½ km jihovýchodně od Strojetic). Veliteli ženijního parku nařídí po provedení tohoto rozdělení převzetí trhavin, dodaných velitelem ženijního vojska armády do Rakovníka. Připraví rozdělení a rozvezení k ničení před novou obrannou posicí s ponecháním menší zálohy (asi 100 kg) u divisního ženijního parku, aby mohl, kdyby bylo třeba, vyhověti ještě dalším žádostem zadních vojáků.

Tím by byla ukončena činnost velitele ženijního praporu, týkající se připravení a provedení plánu ničení v pásmu divise. Bude nyní záležitostí na velitelích zadních vojáků, aby zajistili ochrannými oddíly objekty a dali v pravý čas rozkaz k zničení, aby buď předčasným roznětem neupozornili nepřítele na zamýšlený ústup nebo opožděným dodáním, anebo opominutím vydání rozkazu, nevydali nezničený objekt nepříteli.

Přiložená průsvítka znázorňuje možný návrh na přípravu ničení v ústupovém pásmu divise až k 2. zadržovacímu postavení.